

Załącznik nr 5 do SWZ

**OPIS PRZEDMIOTU ZAMÓWIENIA
(OPZ)**

Dla zadania :

**Wycinka drzew oraz usługi związane z ich pielęgnacją przy drogach
wojewódzkich w latach 2025-2026 z podziałem na 6 części**

Bydgoszcz, grudzień 2024 r.

1. Zamówienie realizowane będzie na drogach wojewódzkich województwa Kujawsko-Pomorskiego administrowanych przez poszczególne Rejony Dróg Wojewódzkich.
2. Zamówienie obejmuje wykonanie usługi składającej się z następujących elementów:
  - 1) Wycięcie drzew wraz z wywozem dłużycy i gałęzi poza pas drogowy do miejsca przeznaczonego do składowania drewna i pozostałości po wycince drzew oraz rozdrobnienie gałęzi pozostałych po wycince. Usunięte części drzewostanu należy złożyć poza koronę drogi, pociąć na odcinki dogodne do transportu i wywieźć transportem samochodowym bądź przy użyciu rębaka do rozdrabniania rozdrobnić na trociny drzewne, a następnie uprzątnąć z pasa drogowego najpóźniej w ciągu 2 dni, zgodnie z zasadą polegającą na realizacji wszystkich rodzajów prac równolegle z możliwością zakończenia prac porządkowych i towarzyszących w ciągu 2 dni po dokonanej wycince.
  - 2) Sukcesywne, stopniowe usuwanie z użyciem podnośnika koszowego (prace na wysokości) konarów, gałęzi i pnia w obrębie koron drzew w zakresie niezbędnym dla bezpiecznego dokonania całkowitej wycinki, w szczególności w lokalizacjach, w których wycięcie poprzez tzw. położenie drzewa jest niemożliwe. Obowiązek zastosowania właściwego sprzętu dotyczy każdej lokalizacji i każdego drzewa w celu zapewnienia skutecznego wykonania pełnego zakresu zadania oraz zapewnienia bezpieczeństwa w ruchu drogowym oraz zabezpieczenia przed uszkodzeniem infrastruktury lub mienia osób trzecich. W ramach realizacji każdego zadania należy zapewnić podnośnik posiadający takie możliwości, które pozwolą na realizację prac we wszystkich koronach wyznaczonych drzew bez względu na ich wysokość.
  - 3) Pielęgnacja drzew obejmująca dwa zakresy zabiegów: tzw. cięcia techniczne z podnośnikiem lub bez jego użycia oraz tzw. cięcia korygujące z podnośnikiem lub metodą alpinistyczną. W celu poprawnego zaplanowania cięć przed rozpoczęciem prac każde drzewo z osobna należy ocenić w jakim zakresie i jakiego rodzaju cięć dane drzewo wymaga według opisanych poniżej wskazówek, przy czym wskazówki te mają charakter orientacyjny i mają na celu zobrazowanie ogólnych oczekiwań zamawiającego:
    - A. Cięcia techniczne bez podnośnika obejmujące usuwanie gałęzi i odrostów występujących w skrajni drogowej do wysokości 4,5m, a także gałęzi kolidujących z oznakowaniem, ograniczających widoczność i bezpieczeństwo w obrębie jezdni, skrzyżowań, zjazdów, łuków poziomych, wiat i zatok autobusowych oraz postojowych, chodników, ścieżek rowerowych, a także powodujących zagrożenie dla sąsiadujących nieruchomości i mienia. Cięciami technicznymi należy objąć wszystkie drzewa, które tego wymagają, tj. gdzie jest to konieczne ze względu na powodowane w/w ograniczenia. W celu utrzymania prawidłowej statyki drzew cięcia techniczne w każdym przypadku należy wykonywać równomiernie dookoła pni. Każdorazowo usługę należy realizować wyłącznie w niezbędnym zakresie zgodnie ze sztuką pielęgnacji bez szkody dla stanu fitosanitarnego drzew, a w przypadku drzew zlokalizowanych w pasie zieleni w bezpiecznej odległości od infrastruktury i niepowodujących żadnych zagrożeń należy rozważyć możliwość ich pominięcia (w porozumieniu z Zamawiającym).

- B. Cięcia korygujące w koronach drzew z użyciem podnośnika koszowego mające na celu: poprawę statyki drzewa, usunięcie posuszu, jemioly i niebezpiecznych konarów, korektę nadmiernego lub nierównomiernego rozrostu korony oraz odsłonięcie latarni ulicznych. Cięcia te wykonywać zgodnie ze sztuką pielęgnacji wyłącznie w niezbędnym zakresie bez szkody dla stanu fitosanitarnego drzew oraz z zastrzeżeniem, że ich zasięg nie może przekroczyć 30% objętości korony, na co szczególną uwagę należy zwrócić w przypadku zabiegów w zakresie korekty stwarzających zagrożenie nadmiernie lub nierównomiernie rozrośniętych koron. Cięcia korygujące wykonywać z pominięciem: drzew, na których zostało stwierdzone występowanie gniazd ptaków, jak również drzew w bardzo dobrym stanie i niepowodujących żadnych zagrożeń/ograniczeń, a także drzew w bardzo złym stanie przeznaczonych lub kwalifikujących się do całkowitej wycinki (według roboczej oceny podczas wykonywanej usługi) – jednak w każdym takim przypadku przed pominięciem dane drzewo należy ocenić pod kątem wykonania niezbędnych cięć zabezpieczających lub konieczności całkowitego usunięcia w obliczu powodowanego nagłego zagrożenia złamaniem i upadkiem. Drzewa tego rodzaju każdorazowo należy zgłaszać Zamawiającemu w celu umożliwienia ewentualnej weryfikacji i podjęcia wymaganych działań.
- 4) Wywiezienie i utylizacja gałęzi, pni i konarów pochodzących z pasa drogowego.
  - 5) Frezowanie na głębokość co najmniej 20 cm poniżej istniejącego poziomu nawierzchni jezdni drogi. W wyjątkowych i uzasadnionych lokalizacjach gdzie standardowe frezowanie jest niemożliwe z powodu ograniczonego dostępu lub kolizyjnego usytuowania względem istniejącej infrastruktury dopuszcza się wykonanie prac równoważnych z wykorzystaniem innej metody pod warunkiem każdorazowego uzgodnienia takiej sytuacji z Zamawiającym.
  - 6) Karczowanie wskazanych przez Zamawiającego pni po wyciętych drzewach. Dostarczenie i wbudowanie materiału wraz z mechanicznym zagęszczeniem w miejscu po wykarczowanych pniach odbywać się winno każdorazowo w porozumieniu z drogomistrzem i obejmuje uzupełnienie poziomu powierzchni zarówno utwardzonych, jak i nieutwardzonych części pasa drogowego z użyciem tożsamego materiału w zależności od występującego w danej lokalizacji.
  - 7) Wykonawca winien realizować usługi nie powodując uszkodzenia istniejącej infrastruktury drogowej. W przypadku spowodowania jakichkolwiek uszkodzeń Wykonawca winien niezwłocznie dokonać naprawy/wymiany uszkodzonego elementu we własnym zakresie i na własny koszt. Zakres oraz sposób wykonania tych czynności winien być każdorazowo uzgodniony z właściwym obszarowo drogomistrzem.
  - 8) Wykonawca zobowiązany jest do uporządkowania terenu pasa drogowego po wycince zgodnie z terminem realizacji usługi. Prace te należy zakończyć najpóźniej 2 dni po dokonanej wycince lub pielęgnacji. Termin zakończenia dotyczy jednakowo każdego z drzew objętych usługą w ilości zgodnej z ofertą. Zasadę tą Zamawiający uwzględni przy obliczaniu terminu poszczególnych Poleczeń. Uporządkowanie obejmuje następujące elementy:
    - a) Wywóz dłużyc, karpin i gałęzi poza pas drogowy,

- b) Sfrezowanie/wykarczowanie pni,
  - c) Zasypanie, wbudowanie i zagęszczenie po sfrezowanych/wykarczowanych pniach,
  - d) Oczyszczenie pasa drogowego (sprzątanie pozostałości i wyrównywanie terenu),
  - e) Naprawa uszkodzonych elementów infrastruktury.
- 9) Oczyszczenia terenu pasa drogowego należy dokonać po zakończeniu wszystkich rodzajów wcześniej wykonanych prac zgodnie z zasadą opisaną w ust. 2 pkt 1) oraz pkt 2) OPZ. Zakres ten polega na wykonaniu prac obejmujących wyrównywanie, grabienie, zamiatanie wraz z wywozem wszelkich pozostałości.
- 10) Zabezpieczenie prac i oznakowanie terenu zgodnie z zatwierdzonym projektem organizacji ruchu. Środki transportowe i inny sprzęt kołowy wykorzystywany do realizacji zamówienia musi być wyposażony w lampy ostrzegawcze oraz znaki A-14 „roboty na drodze” oraz C-10 „nakaz jazdy z lewej strony znaku”. Pracownicy winni być wyposażeni co najmniej w ostrzegawcze kamizelki odblaskowe, a pracownicy wyznaczeni do kierowania ruchem winni posiadać niezbędne kwalifikacje uprawniające do kierowania ruchem w czasie realizacji robót w pasie drogowym. Zatwierdzony projekt czasowej organizacji ruchu Zamawiający przekaże Wykonawcy przed rozpoczęciem prac każdorazowo wraz z Poleceniem wykonania. Poszczególne zgłoszenia wprowadzenia czasowej organizacji ruchu zgodnie z zasadami określonymi przez organ zarządzający ruchem Wykonawca zobowiązany jest dokonywać każdorazowo w porozumieniu z właściwym obszarowo drogomistrzem i przy jego akceptacji wybranego schematu oznakowania.
3. Zamówienie realizowane będzie w kolejności poszczególnych zakresów i lokalizacji na bieżąco ustalanych i przekazywanych Wykonawcy przez Zamawiającego w formie pisemnych Poleceń. Przy określaniu terminu realizacji zakresów poszczególnych Poleceń Zamawiający przyjmuje zasadę, że Wykonawca winien w ciągu 1 dnia roboczego dokonać kompletnego wycięcia oraz pielęgnacji co najmniej takiej ilości drzew jaką zadeklarował w ofercie. Wszelkie pozostałe prace wymagane w OPZ należy wykonywać równolegle i niezależnie od czynności związanych z zamówioną usługą podstawową. Wszystkie prace porządkowe i towarzyszące Wykonawca winien zakończyć najpóźniej 2 dni po dniu, w którym drzewa zostały wycięte lub poddane pielęgnacji. Przy czym Wykonawca powinien dokładać wszelkich starań aby prace realizować w taki sposób aby nie pozostawiać ich niezakończonych na czas, w którym przypadają dni wolne od pracy, tj. należy czynić wysiłki zmierzające do takiej organizacji prac aby umożliwić ich zakończenie najpóźniej w ostatnim dniu przypadającym przed dniem ustawowo wolnym od pracy. Zasadę tą Zamawiający także będzie brać pod uwagę przy obliczaniu terminów realizacji poszczególnych Poleceń.
4. Zamawiający wymaga aby realizacja każdej usługi odbywała się z zachowaniem wskazanej przez Zamawiającego kolejności lokalizacji w porządku polegającym na rozpoczęciu prac w każdej kolejnej lokalizacji dopiero po zakończeniu prac w lokalizacji poprzedniej. Wykonawca nie może bez uzgodnienia z Zamawiającym zmienić lokalizacji prac z jednej lokalizacji na inną jeśli nie zakończy usługi w poprzedniej lokalizacji zgodnie z danym Poleceniem. Ewentualna zmiana kolejności realizacji każdorazowo wymaga uzgodnienia z Zamawiającym, przy czym w każdym przypadku dokonania takiej zmiany Wykonawca zobowiązany będzie skorygować dokonane zgłoszenia wprowadzenia czasowej organizacji ruchu w zakresie terminów wykonywania prac w poszczególnych lokalizacjach. W

porozumieniu z Zamawiającym Wykonawca może także realizować wycinkę jednocześnie w dwóch różnych lokalizacjach, jednak wyłącznie w przypadku udokumentowanego posiadania odpowiedniego zaplecza sprzętowo-kadrowego umożliwiającego równoległą pracę dwóch ekip o jednakowych mocach przerobowych.

5. Fizyczne wykonywanie prac w pasie drogowym w jakimkolwiek zakresie usługi Wykonawca zobowiązany jest realizować w porozumieniu z właściwym obszarowo drogomistrzem. Przed rozpoczęciem prac w danej lokalizacji oraz zgodnie terminem wskazanym w zawiadomieniu wprowadzenia czasowej organizacji ruchu Wykonawca każdorazowo zobowiązany jest uzyskać od drogomistrza protokolarne przekazanie pasa drogowego.
6. Wykonawca będzie realizował usługi w pasie drogowym w sposób nieutrudniający ruchu pojazdów i niezagrożący bezpieczeństwu użytkowników dróg, infrastruktury drogowej oraz wszelkiego mienia znajdującego się zarówno w pasie drogowym, jak i poza nim. Części drzewostanu, jak i wszelkie pozostałości, złożone w pasie drogowym przed ich wywiezieniem i uporządkowaniem Wykonawca każdorazowo zobowiązany jest zabezpieczyć przed dostępem osób postronnych oraz przed powodowaniem zagrożenia dla ruchu drogowego, infrastruktury oraz wszelkiego mienia. Wykonawca winien dołożyć wszelkich starań, aby zastosowane zabezpieczenie było skuteczne. Odpowiedzialność cywilną za szkody spowodowane wskutek wykonywanych prac oraz nieskutecznego ich zabezpieczenia ponosi Wykonawca.
7. Wykonawca zobowiązany jest realizować usługę zgodnie z wymogami Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r., poz. 916 z późn. zm.) oraz zgodnie z warunkami wydanych decyzji wójtów/burmistrzów o zezwoleniu na usunięcie drzew oraz decyzji RDOŚ o zezwoleniu na odstępstwo od zakazów, za wyjątkiem nasadzeń zastępczych, które pozostają do wykonania niezależnie przez Zamawiającego. Kopie w/w decyzji udostępniane będą przez Zamawiającego każdorazowo wraz z poszczególnymi Poleceniami.
8. Wykonawca zobowiązany jest przestrzegać obowiązujących zakazów w stosunku do zwierząt chronionych zgodnie z zapisami Ustawy o Ochronie Przyrody, m.in.:
  - 1) niszczenia siedlisk i ostoj, które są ich obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania,
  - 2) niszczenia, usuwania lub uszkodzenia gniazd oraz innych schronień,
  - 3) umyślnego płoszenia lub niepokojenia (w przypadku większości ssaków, rzadkich gatunków ptaków i innych wybranych gatunków),
  - 4) umyślnego płoszenia lub niepokojenia w miejscach noclegu, w okresie lęgowym w miejscach rozrodu lub wychowu młodych, lub w miejscach żerowania zgrupowań ptaków migrujących lub zimujących (w przypadku większości ptaków).
9. Podczas realizacji wszystkich zadań Wykonawca zobowiązany jest zapewnić nadzór przyrodniczy, np. ornitologiczny (powołanie biegłego z właściwej dziedziny nauk przyrodniczych należy do obowiązków Wykonawcy). Każdorazowo Wykonawca z udziałem specjalisty w powyższym zakresie przed rozpoczęciem prac oraz w trakcie ich wykonywania w każdej lokalizacji i w obrębie każdego drzewa oddzielnie zobowiązany jest

zwrócić szczególną uwagę na występowanie chronionych gatunków roślin i zwierząt, w tym gniazd ptaków. W przypadku stwierdzenia w/w występowania w obrębie danego drzewa należy wstrzymać prace i powiadomić Zamawiającego. Drzewa objęte tą sytuacją zostaną wyłączone z rozliczenia wykonania poszczególnych Poleceń. Po zakończeniu odrębnych procedur w zakresie rozstrzygnięcia możliwości i sposobu wycięcia lub pielęgnacji tych drzew zostaną one objęte odrębnym Poleceniem z określonym nowym terminem realizacji. Zarówno koszty związane z powyższym nadzorem, jak i koszty czynności wynikających z decyzji RDOŚ (zezwolenia na odstępstwo od zakazów) w odniesieniu do usuwanego bądź pielęgnowanego drzewa są kosztami Wykonawcy.

10. Wykonawca zobowiązany jest do wykonania wszelkich czynności koniecznych dla zrealizowania przedmiotu umowy niezależnie od tego czy w/w czynności zostały przewidziane na dzień złożenia oferty.
11. Po zakończeniu prac Wykonawca winien uzyskać od drogomistrza protokolarny odbiór pasa drogowego, a następnie kopię tego protokołu winien dołączyć do zgłoszenia gotowości do odbioru zadania. Tym samym niniejszy protokół stanowić będzie poświadczenie faktycznego terminu wykonania wszystkich prac wymaganych w ramach zleconego zadania, w tym prac porządkowych i towarzyszących. UWAGA: w każdym przypadku zaistnienia nieprzewidzianych okoliczności niezależnych od Wykonawcy istnieje możliwość zmiany/przedłużenia wyznaczonych terminów realizacji poszczególnych zadań, jednak wyłącznie na podstawie pisemnego wystąpienia Wykonawcy wraz z uzasadnieniem i po uzyskaniu zgody Zamawiającego. Wraz ze zgłoszeniem gotowości do odbioru i kopią protokołu odbioru pasa drogowego Wykonawca winien dostarczyć także kosztorys powykonawczy sporządzony zgodnie z porządkiem przyjętym w kosztorysie ofertowym obejmującym podział na poszczególne rodzaje wykonanych usług o zróżnicowanych stawkach cenowych. UWAGA: stawek za usługi pielęgnacji nie sumuje się, tj. przy rozliczeniu uwzględnia się tylko jedną wybraną stawkę cenową dla danego drzewa w zależności od faktu użycia podnośnika, przy czym należy pamiętać, że usługa pielęgnacji z podnośnikiem w obrębie danego drzewa obejmuje także zabiegi wykonane bez jego użycia.
12. Po zakończeniu zadania, dokonaniem odbioru i złożeniu faktury Wykonawca zobowiązany jest zapłacić Zamawiającemu za drewno pozyskane w wyniku wycięcia drzew. Wartość zakupu zależna będzie od zrealizowanego zakresu usługi oraz rodzaju i właściwości drewna z usuniętych drzew. W celu określenia wartości pozyskanego drewna Wykonawca zobowiązany jest wykonać na własny koszt wycenę brakarską sporządzoną dla każdego wyciętego drzewa przez wykwalifikowanego rzeczoznawcę. Wycenę należy przedłożyć Zamawiającemu jako załącznik do wystawionej faktury za wykonany zakres usługi, zgodnie z zakresem wyznaczonym w Poleceniu wykonania. Przy sporządzaniu wyceny brakarz winien zwrócić uwagę na zachowanie spójności danych ujętych w opracowaniu zarówno z danymi wykazanymi w kosztorysie powykonawczym, jak również z danymi określonymi w poszczególnych decyzjach o zezwoleniu na usunięcie drzew. Zamawiający na podstawie otrzymanej wyceny wystawi fakturę sprzedaży drewna, którą Wykonawca zobowiązany będzie opłacić w terminie 14 dni.
13. Zamawiający zastrzega sobie prawo do przekazania Wykonawcy własnego operatu brakarskiego. W takim przypadku Wykonawca zobowiązany jest kupić drewno po stawkach wynikających z przekazanego operatu.

14. Realizując usługę pielęgnacji należy uwzględnić następujące uwagi:

„Prawidłowe utrzymanie i bieżąca pielęgnacja pozwalają na zapewnienie dobrostanu zadrzewień, a ten przyczynia się do wzrostu bezpieczeństwa na drogach.” „Prawidłowa pielęgnacja drzew w żadnym wypadku nie może się przyczyniać do spadku ich odporności na warunki klimatyczne, podatność na infekcje, nie może obniżać żywotności. Przeciwnie – powinna wspomagać je w przetrwaniu trudnych warunków siedliskowych i zwiększać odporność.”

Zabiegi pielęgnacyjne winny być realizowane z uwzględnieniem następujących wytycznych:

- „1. Radykalnemu cięciu mogą podlegać tylko martwe konary i gałęzie.*
- 2. Cięcie żywych konarów i gałęzi możliwe jest tylko w przypadku, gdy ich odległość od nawierzchni drogi jest mniejsza niż określona w przepisach. Jeśli odległość jest zbyt mała w przypadku gałęzi, to nie wolno ciąć całych konarów, tylko pojedynczą gałąź.*
- 3. W przypadku powstania po cięciu rany z żywą tkanką, konieczne jest profilowanie i wyrównanie powierzchni cięcia, zgodnie ze sztuką.*
- 4. Usuwanie jemioli na konarach zewnętrznych korony może być wykonywane z podnośnika, wewnątrz korony - metodą alpinistyczną.*
- 5. W przypadku usuwania gałęzi i konarów w koronie należy postępować jak opisano w pkt. 4.*
- 6. W przypadku zaistniałych z powodów naturalnych lub antropogenicznych zaburzeń statyki, dokonać należy formowania korony w sposób poprawiający statykę, lecz cięcie nie może przekraczać jednorazowo 30% korony.”*

Zabiegi pielęgnacyjne należy wykonywać z należytą rozważą w sposób gwarantujący niedopuszczenie do następujących nieprawidłowości:

- „1. Podnoszenie korony poprzez tzw. podkrzesywanie, które prowadzi do zachwiania statyki.*
- 2. Usuwanie konarów i gałęzi nie będących zagrożeniem dla użytkowników dróg i bezpieczeństwa na drogach, często u drzew rosnących nawet kilkadziesiąt metrów od krawędzi drogi.*
- 3. Kaleczenie drzew narzędziami podczas prac, co powoduje obniżenie zdrowotności (infekcje, zaburzenie przewodzenia).*
- 4. Niestaranne wykonywanie cięć, nie wyrównywanie brzegów i powierzchni cięć.*
- 5. Tworzenie większych ran po cięciu niż wymagał tego konieczny zabieg.”*

15. Wykonawca zobowiązany jest realizować świadczone usługi z pełnym poszanowaniem dla wymagań wynikających z przepisów prawa w dziedzinie ochrony środowiska przyrodniczego oraz zgodnie z najwyższymi standardami sztuki ogrodniczej, a ponadto wykonywać wszelkie czynności z należytym profesjonalizmem i dbałością zarówno o zachowanie miejscowych walorów przyrodniczych w nienaruszonym lub możliwie najlepszym stanie, jak również o bezpieczeństwo wszystkich uczestników ruchu drogowego oraz infrastruktury i sąsiadującego mienia. Za wszelkie szkody spowodowane wskutek nierzetelnie wykonywanych usług oraz za wszelkie nieprawidłowości i zaniedbania poczynione podczas realizowanych zadań odpowiada Wykonawca.